

ІНДИКАТИВНЕ КОНТРОЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНО-АКТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА: ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ

Петрова Л.С.

Одеський національний політехнічний університет

Необхідною умовою формування механізму інноваційного розвитку підприємств є впровадження системи контролю на кожному його етапі [1, с. 130] для *вирішення таких завдань*:

- дослідження змін аналітичної інформації як індикатора стану мети,
- супровід інноваційних цілей, основне завдання якого полягає в знаходженні раціонального сполучення процесів організації та контролю,
- забезпечення високого рівня ефективності досягнення цілей розвитку,
- вибір економічних методів регулювання взаємозв'язків між цілями,
- дослідження ефективності інноваційних проектів підприємства.

Отже, блок контролю у складі механізму інноваційного розвитку підприємства пов'язаний з якістю вхідних аналітичних даних, що перевіряються моніторингом змін, ефективністю та адекватністю моделі відповідно до результатів корегування результуючих показників, та якістю управління, що може бути оцінена за ступенем досягнення цілей розвитку підприємства. Тобто моніторинг і контролювання розвитку інноваційно-активного промислового підприємства мають певні особливості [2].

Контролювання є необхідним для досягнення *трьох управлінських цілей підприємства*:

- по-перше, усунення невизначеності інформації про ситуацію, що склалась на підприємстві;
- по-друге, попередження можливості виникнення пов'язаних з цією невизначеністю кризових ситуацій;
- по-третє, забезпечення і постійного підтримання умов успішної діяльності підприємства.

Індикативне контролювання ґрунтується на принципі індикативного вимірювання управлінських процесів і результатів, встановлених вимогами чинного законодавства для цілого комплексу сфер (питань компетенції). Проте індикативна основа у своїй інтерпретації не виявляє об'єктивованого динамізму подальшого функціонування підприємства.

Індикатори (від лат. indicator – показник), закладені у механізмі індикативного контролювання, – це конкретизовані інтегральні показники-вимірювачі, які допоможуть здійснювати моніторинг і контроль результатів розвитку інноваційно-активного промислового підприємства.

Технологією контролювання може бути управлінський облік, внутрішній аудит та контролінг, які завжди супроводжує *моніторинг*. Результатом будь-якого моніторингу є інформація щодо стану визначеного об'єкту, його динаміки, напряду змін. Володіючи інформацією, керівник може здійснювати моніторинг всієї фінансово-господарської діяльності інноваційно-активного підприємства:

- відслідковувати в режимі реального часу процеси, що відбуваються на підприємстві;
- співставляти оперативні звіти про результати роботи підприємства за найбільш короткі проміжки час (день, тиждень, місяць);
- порівнювати цільові результати з досягнутими. На підставі порівняння робляться висновки про сильні та слабкі сторони підприємства, динаміку їх змін, про сприятливі та негативні тенденції розвитку зовнішніх умов функціонування підприємства.

Зміна умов зовнішнього та внутрішнього середовища призводить до перегляду цільових параметрів: необхідно перевірити, наскільки оптимальними є поставлені цілі у

нових умовах, чи зможе підприємство в цих умовах досягти поставлених цілей. З урахуванням зміни цільових параметрів, а також прогнозу змін сильних та слабких сторін підприємства коригується план дій щодо досягнення поставлених цілей.

У системі моніторингу можна виділити два блоки:

- моніторинг зовнішнього середовища,
- моніторинг внутрішнього середовища економічної системи.

Це ділення умовне, оскільки є тісний взаємозв'язок між показниками, що характеризують ситуацію усередині господарського об'єкта і за його межами.

Відтак, результативне індикативне контролювання розвитку інноваційно-активного підприємства можливе за умови удосконалення його інструментальної бази, зокрема запровадження індикативного моніторингу, узгодження його цілей і завдань із цілями та завданнями індикативного контролювання.

Література

1. Маркіна І. А. Управління споживчою кооперацією як соціально-економічною системою: теорія та практика : монографія / І. А. Маркіна. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. – 255 с.
2. Петрова Л. С. Особливості моніторингу та контролювання розвитку інноваційно-активного промислового підприємства / Л. С. Петрова, А. С. Дашковський // Економіка. Менеджмент. Бізнес. - 2014. - № 4. - С. 57-62. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esmebi_2014_4_10.
3. Бардаш С. В. Контроль діяльності суб'єктів господарювання: гіпотези та версії порушень [Текст]: монографія / С. В. Бардаш. – К.: КНТЕУ, 2008. – 312 с.
4. Рогоза М. Є. Стратегічний інноваційний розвиток підприємств: моделі та механізми : монографія / М. Є. Рогоза, К. Ю. Вергал. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. – 136 с.
5. Чуліпа І.Д. Моніторинг економічних показників діяльності підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. степ. канд. екон. наук: спец. 08. 00.04 – економіка та управління підприємствами (машинобудування та приладобудування) / І.Д. Чуліпа. – Львів, 2009. – 26 с.
6. Філіппова С.В. Бюджетування як механізм управління розвитком машинобудівного підприємства [моногр.] / С.В. Філіппова, М.О. Ананська – Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2013. – 206 с.
7. Концептуальні засади управління економічно-безпечним інноваційним розвитком промислового підприємства та формування його аналітичних інструментів [Електронний ресурс] / Л.О. Волощук // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 1 (17). – С. 234-241. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n1.html>.
8. Investment projects at industrial enterprises: accounting and implementation control [Електронний ресурс] / O.S. Balan, O.V. Berber // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 2 (7). – С. 126-134. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n2.html>.

Балан А.А. Економічний інструментарій узгодженого контролювання діяльності та розвитку енергопостачального підприємства: [моногр.] / А.А. Балан, С.В. Філіппова, – Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2013. – 181 с.